

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any III.—TARRAGONA, 12 Desembre de 1915.—Núm. 119.

BIBLIOTECA PÚBLICA
REDACCIÓ ADMINISTRACIÓ
Rambles de Sant Joan, 50, baixos
TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

L'acte del diumenge passat

Interpretant fidelment el pensar de tota la nostra UNIÓ NACIONALISTA REPUBLICANA en el sentit de homenatjar a ne'ls nostres amics i companys que allà a les corporacions populars, provincial i municipal, tant alt colliquen els nostres ideals; de festetjar la victòria del qui malgrat les baixes combinacions dels contraris pogué triomfar; i a la vegada complir un deute de gratitud per als qui's prestaren a lluitar en las darreres eleccions municipals i que no obtingueren l'acta per manca de contats sufragis —tot i havent tingut resultats esplèndits com cap altre elecció—se organitzà l'Apat que en obsequi dels nostres Pere Lloret, Agustí Lliteras, Joan M. Piñol, Anton Ventura i Josep Gilabert, se celebrà el passat diumenge en el espaiós saló del Hotel Continental.

Era la una i mitja que una cinquantena de concòs nostres se sentaren al redós de la taula preparada i adornada al efecte, prenent seient a la presidència, de dreta a esquerra, En Macià Mallol, En Ramon Barceló, En Anton Ventura, En Agustí Lliteras, En Pere Lloret, En Joan M. Piñol, En Josep Gilabert, En Pere Olivella i En Josep Roca.

Amb una cura extraordinària i amb un admirable servei com ja'ns te acostumats l'amic Girona, se anà descapdellant el següent:

MENÚ

Entreteniments variats

Arroç a la Valenciana

Peix amb salsa Tártara

Perdui amb cols

Gelat

Dolços

Vins Priorat blanc i negre

Xampany Frappé

Al destapar-se el xampany, se aixecà

En Macià Mallol

per a fer la ofrena del banquet a ne'ls festetjats, en nom de la Unió Nacionalista Republicana, qual encarre se li havia encomanat i que—digué—no podia complimentar-lo degudament pels mitjans oratoris que no posseix. Amb tot—diu—l'acte que ara estém celebrant, es la fita que marca les noves orientacions que la nostra Unió Nacionalista Republicana va a emprendre puix que finsés are lo que haurieu tingut d'ésser i que no obstant hem arribat a ésser el partit més important de Tarragona. Adressant-se a ne'ls qui'ns representen i a qui entrarà al Municipi a primer d'any, els hi diu que sense dubte continuaran fent-ho bé i que creu hi possaran tot el seu saber per fer-ho millor si hi cap. Nosaltes vos havem portat al sacrifici i tenim, doncs, el deure de ajudar-vos i per tant rera vostre hi serém sempre i a tot'hora nosaltres; que tenim, a la vegada, de fer política tot l'any i no solsament els dies propers a les eleccions, defecte aquest últim nostre, i que si havem perdut ha sigut indefectiblement per culpa de nosaltres mateixos i aixó es ben sensible. Treballant continuament tot l'any és com se fa política per a quan arribi el dia, obtenir els fruits.

Que no dubtem que'ls nostres representants tindran en compte que la nostra gent, la de casa i la de fora, estan famolencs de que's portin les nostres idealitats amb verdader puritanisme i aquesta ha de ser la feina que ha de agrupar al nostre entorn els elements que (no es el cas oportú mentar) han de fer

del nostre partit el genuí representant de les esquerres tarragonines.

Es hora de fer tot lo possible per a no tornar a aquella fetxa en que governaven els conservadors que tants records ens deixaren. (Fou molt aplaudit).

El nostre regidor

En Agustí Lliteras

començà aixís:

Jo celebren molt l'acte de avui, perque es nua prova del vostre agraiment per la tasca nostra, que ara i sempre, ha estat, és i serà per al bé de la nostra estimada Tarragona. Nosaltes, els representants del nacionalisme i republicanisme tarragoní, hem anat a l'Ajuntament en situació crítica en que hi havia una majoria, que era la popular, i per tant la nostra feina ha estat fiscalitzadora dels actes llurs.

Sempre he estat el mateix—diu—i ara que en Piñol ha d'ésser company meu dins el Municipi i per tant tenim de procurar que la nostra tasca sigui lo mes catalanitzadora possible, me plau recordar-vos que junt amb en Piñol, ja fa 20 anys, fundarem la primera societat catalanista de Tarragona que portava per nom «Les quatre barres».

Acava dient que'n resta reconegut del acte que celebrem i sent de tot cor no posseir mes paraules per a patentisar el seu agraiment que li toca i per a partir-lo amb en Ventura i Gilabert. (Fora ovació.)

Segueix després, en l'us de la paraula, el regidor electe nostre amic

En Joan M. Piñol

dient que fora un ingrati al no donar-nos mercés a tots pel acte de avui. Sent moltíssim que sols pugui comptar amb en Lliteras a l'Ajuntament i que al anar-hi—ell—no ho pugui fer amb els seus amics Ventura i Gilabert, per quina desgràcia llur se'n veuen privats i per lo que are ja no's pot fes res.

No crec—afegeix—signi hora de parlar de la nostra Entitat que és qui en té la culpa perque no's dediquem de manera mes decidida i determinada a actuar de debò, per a fer a Tarragona, a la nostra aimada ciutat, tot alló que sigui menester.

Procurarem, doncs, encare que eecament, puix que no pot arribar a molt la nostra feina, fer tot lo que puguem, emprò si vos demano, amb l'anuencia den Lliteras, de que no se'ns deixi sols i a la vegada vos faig avinent el meu desitg de que tots els assumptes que s'hagin de tractar al Municipi se expliquin primerament al sí de la nostra Unió i que d'ella ja'n sortim amb un criteri format que reforsí la nostra paraula. (Grans aplaudiments)

A continuació s'aixeca

En Josep Gilabert

Començà dient que ell solsament pot recullir aquelles paraules i frases dirigides als qui, per etzar, no varem resultar elegits. Jo no puc res mes que restar agrait de la data del 14 de Novembre en que's posaren de relleu la simpatia o carinyo en que va ésser acullida la meua designació.

Avans—diu—era mes o menys optimista, avui ho soc decidit, puix que'ls 265 vots de altres tantes persones que depositaren en mí la seva confiança, la elecció mes esplèndida de aquell dia si's te en compte el modo en que's desenrotllà la lluita, m'hi obliga an aquest optimisme.

Jo estic fortament agrait a tots els meus companys de Unió Nacionalista Republicana per les con-

tinuades mostres de carinyo de que m'han fet objecte durant aquest periode electoral.

Acaba dient que si el acte de avui representa la fita de una perfecta renovació en les nostres orientacions està disposat a treballar amb tot el seu entusiasme i que espera, tot i agraint el acte que avui se'ls dedica, a que en endevant pugui dedicar-se altres de iguals, a mes número de regidors electes. (Es molt aplaudit.)

A pregs dels assistents, se aixecà també a parlar

En Anton Ventura

qui donà primerament ses mes expresives gracies per lo de avui—digué—que a la vegada té de dirigir-se aquest homenatge a tots els que amb el seu entusiasme treballaren durant la campanya electoral. Se adhereix a tot quan han dit els demés companys seus de candidatura i que no te res mes a afegir-hi, molt mes encara per no tenir cap condició oratoria.

Mostre el seu desitg de que a la Unió Nacionalista Republicana se treballi políticament mes que no fins ara i aixís també seran molt mes fructífers els resultats que no'ls de suara, portant una bona i nutrida representació al Municipi. (Fou també molt aplaudit.)

Amb llarg aplaudiment es saludat, al aixecar-se, el nostre company, el diputat provincial

En Pere Lloret

Agraeix el saludo, dient en son començ que actes com el present l'omplena de satisfacció puix demostred no perdre l'humor de joventut, que sembla cosa innata en nosaltres, i que encanta i es la enveja de tots els partits de Tarragona. Som jovers perque mai havem perdut la dignitat i serietat, i tenint aquesta circumstancia que altres no poden ostentar, estem en disposició d'anar a totes les corporacions. Hem sigut els primers sempre i en tots els ordres, com no pot negar-ho ningú, àdhuc els primers que amb una significació netament nacionalista, sens disfraqarnos en res mes, hem contribuït a tot lo que ha sigut pel bé de Tarragona.

Aquell sentiment de la Secció Excursionista del Ateneo era català, ben netament català, com també n'era aquella societat «Les quatre barres» de que vos parlava l'amic Lliteras, i aquell sentiment era tot ell ben nostre i senzillament catalanista. Som els únics que amb la bandera desplegada a tots quatre vents i amb el front ben alt, hem lluitat i hem anat a l'Ajuntament, sens tenir que amagar-nos per a res ni deurens a ningú en cap orde.

Som els de sempre, som aquells primers que vam iniciar a la nostra Tarragona, el moviment catalanista i els mateixos de aleshores ens hem trovat novament tots junts i'ns acoblem al entorn de la Unió Nacionalista Republicana per a fer bona feina, per a laborar de cada dia mes pel be de la ciutat.

La política es una de les coses que més porta a l'apassionament i no es altra cosa que un dels aspectes de la vida ciutadana. En ella hi trobarem goigs i dolors, motius de orgull i moments de defalliment. Però així com el funcionari, el rentiste, el comerciant i l'industrial no rebutjen el seu medi de viure per les imporeses que hi puguin haver-hi, tampoc la política, que com tot, ha de portar les seves miseries ens ha de fer apartar del camí senyalat per aquells homes que'ns representen. Hem de viure la vida de la realitat, treballant cada dia mes per a catalanitzar i republicanitzar i democratitzar la manera de ser del mateix poble.

La realitat ens ha dit que'l partit que se'l respecte mes es el nostre, que és també el de més historia, de més dignitat. Ningú, absolutament ningú,

hi ha que pugui dir res ni del partit ni dels homes que'l formen i aixó ens dona un lloc i un valer per demes envejable.

La nostra política de l'avenir te de portar per norma la de arreplegar tot lo bó, tot lo aprofitable dels altres partits, puix que aixó ens es molt convenient el anar sumant, de cada dia mes.

Fa dos o tres vegades que anem a les eleccions. Per conveniencies hem anat coaligats amb els altres partits, i despres de les lluites hem sigut igual que avans. Hem de anar a que'l únic partit republicà sia un sol i nacionalista a Tarragona.

Des de que començarem a actuar, la situació de Catalunya amb are ha canviat, mes no pas aixis amb els procediments que son els mateixos de aleshores i amb mes fé i amb mes braó si hi cap. Recordeu-vos de aquell esclat grandió del moviment catalanista quan els incendis de les redaccions de volguts confreres i que aquells homes se entregaren per complert als qui representaven i defentsaven a Catalunya empró que alguns de aquestos se han decantat cap a altres camps que, encare que superficialment sembli estrany, potser hagin aportat alguns actes per a millorament de Catalunya.

Nosaltres hem de fer a Tarragona nna obra de compenetració; i portarem la nostra fiscalització a allí aont convingui. Dins de nosaltres ha de haver-hi una complerta confiança i quan un home porti la nostra representació, tot quan fassi i en tot quan intervingui ho será amb les impresions de nostra conformitat per endevant. No podem extendre cap mena de caciquisme puix que no som homes de govern com are se fá; i el tindre massa idealitat ens fa que no sapiguem governar.

Hem de treballar per a arrivar a obtindre el nostre govern, no a la ciutat solsament, puix que hi ha algo mes, que no se acaba Tarragona alla aont hi han les muralles, no, que es mes lluny aont també hi han nostres interessos. Tenim de preparar-nos pel govern complert de la ciutat i quan aixó siga serem respectats no aquí sinó també a fora de Tarragona i aixis podrem fer prevaldre els nostres desitjos que'ns siguin beneficiosos.

Tarragona avui dia no es lo ben respectada que tindria de esser-ho a fora d'aquí, i se la trepitja i se la malmet tot quan se pot, cosa ben coneguda per tot'hom que segueixi els afers quotidians. No fa gaires dies que uns elements forsa populars a aquí o quan menys ells se'n diuen, al discutir-se un assumpte que'ns havia de beneficiar a nosaltres, empró que tenia de perjudicar a altra població, desfallien; i no feren res per a la defentsa.

Necessitem que nostre partit tingui una forsa al Municipi com també ho necessitem la tingui a la Diputació i per a obtindre tot aixó, es menester usém de tots els mitjans possibles que tinguem en nostres mans.

Hem de anar preparant la entrada de altres companys en aquestes corporacions per a buscar lo que se'ns detenta no a l'Ajuntament sinó també a la Diputació i de aquest modo sentarem les bases de prosperitat per a Tarragona que tots desitjém.

(Perllongada ovació.)

L'entusiasme que regná durant el banquet se ha anat extenent tots aquests dies dins la Unió Nacionalista Republicana de sort que no dubtém que la nostra futura actuació será ben feconda pel be de nostres ideals i de la nostra volguda Tarragona.

L'eterna comedia

La setmana passada hem fruit d'un dels espectacles veritablement espanyols. La caiguda d'un govern, amb les seves incidencies, es aquí cosa tan característica com les *corridos de toros*. Se suspèn per uns moments aixó que'n diuen la vida nacional. Un bon nombre de desocupats esperen el diari. Se posen pissarres als balcons amb la llista dels nous ministres. I l'endemà, tot queda igual, tot segueix igual, com si res hagués passat.

Ara ha caigut en Dato per a que puji en Romanones. ¿Motius? Oh, greus motius. El govern conservador no feia res: havia tingut tancades les Corts i ara no volia discutir ni'ls presupostos per a l'any vinent, ni'ls projectes econòmics que tenia anun-

ciats. Aixó era una burla, un escarni, una befa intolerables. Per consegüent ha sigut cridat un govern lliberal que tampoc obrirà les Corts i tampoc discutirà presupostos i projectes econòmics.

Hi ha hagut algú que davant aquesta manca de lògica que ofereix aquest cambi de política, ha pensat que tal volta hi havia raons amagades per a imposar la caiguda dels conservadors i l'enlairament dels lliberals. La qüestió internacional ofereix ample camp a la meditació. Tal vegada, s'ha dit, els compromisos diplomàtics ens imposaran una actitud diferenta de la que hem mantingut fins ara. Però ben aviat hem sortit de dubtes. El nou govern continuarà mantenint la més estricta neutralitat. Som allà on èrem i no podem ni'ns devem moure.

Allavors, per què aquest trasbals, aquesta pertorbació, els planys dels uns i les alegries dels altres?... Als qui en serio's facin tal pregunta, els podem oferir tot lo que ha succeït a Espanya de quaranta anys a n'aquesta banda que, diuen, fruim d'una tranquil·litat, a l'interior s'entén, com en cap altre periodo de l'història. I si en aquest llarc lapse de temps, troben un fet raonable, un aconeteixement justificat, una ocasió sisquera en que la lògica hagi presidit la vida política espanyola, haurem de regoneixer que nosaltres ens hem equivocat del tot.

Perque al nostre modo de veure, no ha governat mai més que'l capritxo, l'apariencia, la conveniencia particular d'uns quants senyors que amos de la voluntat de l'únic que aquí tot ho pot l'encaminen pels viarans que millors los semblen, sense que per a res reparin en les necessitats del país, en les exigencies de l'opinió, en les idealitats que arrèu del mon informen la vida dels poblès. Aquí no hi ha més que comedia, comedia i comedia. Ara s'ha estrocat per un quant de temps la comedia conservadora. Preparem-nos a presenciar la comedia lliberal. Estem condemnats a comedia eterna.

Lectures estimulants

II

fragment traduït del llibre
"El modo de hacer fortuna"
de D. Guillem Graells.

El treball es, sens cap dubte, la primera condició per a encaminar cap a la fortuna, lo mateix a les nacions en general, que als individus en particular. Es, doncs, precis crear atmósfera en favor del treball i engendrar l'habit de laboriositat, de sort que s'adquireixi facilitat per a el treball i amor al treball pel treball, i, per tant, qu'es cobri aversió a la vagança; habits, que, un cop adquirits no s'abandonen ja mes, puix que s'incrusten en la naturalesa i's fonen amb ella. I per lo que toca als espanyols, es indispensable enaltir el treball manual i dignificar-lo, escursant en el tracte social la distancia que avui separa als treballadors mecànics de les altes classes socials. La Noblesa, xifranse en no treballar, ha fet, i está fent, un mal pregon a l'humanitat. El treball no es potestatiu; es un deure. Els que no treballen, no deuen menjar, deia ja Sant Pau. El ric que creu que en pagar-ho tot amb quartos, está en pau i saldat, injuria a la personalitat humana; la llur i l'ageña. D'aquets baixos fons surt la mentalitat del senyoret, o siga d'aquesta classe envilescuda que jo'n dic homes de *toilette*, maniquís de sastreria i figures de peluqueria. Jo no sé hasta quin pun son cristians, quins, inseguint al paganisme, entenen, i si no ho entenen, ho practiquen, qu'el treball dels obrers no's pot realitzar sino a costa del honor i de la desencia, com deia Séneca. Qui menyspreua un ofici quansevol, per modest que siga, menyspreua a milers, potser mil lions, de sos semblants que ho exerceixen en tot el planeta. Aquest es el verí que encar atossiga a Europa; empró que, sobre tot, ha intoxicat la rassa hispana. No hi ha igualtat de treball, ni igualtat d'obriers, es vritat; empró deu haver-hi igualtat de respecte i igualtat de dignitat per a tots.

¡A quants els ha costat la vida el haver-se retirat de llurs negocis, l'haver abandonat llurs ocupacions, el no tindre en que invertir el temps! S'ha

dit amb raó de la vagança que es la porta oberta a les enfermetats i a la mort: el tedi, l'espliu es el castio terrible de qui no treballa; els nervis son l'azot del qui deix esllanguir en la pasivitat llur cos i llur esperit.

Aixis doncs el treball per el treball es natural al home, com també l'acció es necessaria per a la salut del cos i del ànima. La vagança no es sols la mara de tots els vicis, com resa l'apoteigma, sinó origen de malalties cruels que no poden remeiar el metges. Desgraciat aquell que no sent el plor i l'atracció de l'activitat, l'impuls a obrar. Els habitants dels paisos ont impera el *dolce far niente*, solen ser, al ensemps que impulsius, tristosos i hasta delicats; els *lazzarones* moren joves.

El treball no es sols la *prima virtus*, sinó que quan mes se treballa, mes plan, mes ens encarinem amb éll, acabant per ser la *prima voluptas*, el plaer major, el mes durader i que mes ens satisfá, al ensemps qu'ens honra.

Per la traducció,
J. G. P.

Ideari de la guerra

La primitiva Alsacia celta

Els fets i els arguments aportats per M. Camille Jullian al debat sobre els orogens de l'Alsacia, poden ésser qualificats de decisius. O els Alemanys els destrueixen, oposant-los proves materials, o resta resolta la qüestió en sentit contrari a les seves afirmacions.

Els nostres lectors podran jutjar per ells mateixos davant el breu resum fidel que anem a fer de la conferencia donada per M. Julian a l'Academia d'Inscripcions. D'altra banda, la serietat i la probitat científiques del conferenciant están solidament acreditades de molt temps ençà.

L'eminent historiador de la Gal·lia afirma que abans de l'invasió del barbre Ariovist, no solament la vora esquerra del Rin (i per tant l'Alsacia), sinó també la vora dreta i la vall alta del Danubi, estava poblada per tribus cèltiques.

L'invasió d'Ariovist, ¿va modificar el caràcter de la població d'aquells indrets? Amb el capdill barbre entrà una onada d'elements germànics a l'Alsacia. Els seus habitants, per a defensar-se dels invasors, van demanar l'auxili de Cèsar. Vencedor aquest, els invasors van ésser foragitats. L'Alsacia va restar celta, amb una colonia de «tribocs» cap a la banda de Brumath. Mes, segons va demostrar el conferenciant, els habitants tribocs no podien passar gaire d'uns quinze mil. Encara que s'hagues tractat d'una colonia germànica, era tan poc nombrosa, que no podia donar un caràcter mixte, i molt menys germànic, a la població d'Alsacia.

Però és segur que els tribocs eren germànics? No. Hi ha, al contrari, motius per sospitar que eren també celtas. Els llurs noms són celtas o llatins, els llurs monuments són celtas.

En aquesta època la terra esdevinguda després l'Alsacia presenta un caràcter celta accentuat. No s'hi troba res de germànic. Celtres o llatins son tots els noms coneguts de sos moradors, els monuments religiosos, les tombes, els noms de les ciutats: Argentorate (Estrasburg), Bracomagus (Brumath), Argentoratia (Colmar).

L'invasió d'Ariovistes va donar als germans la vora dreta del Rin, però no l'esquerra. Més tard, devers l'any 80 de l'era cristiana, els romans i els gals reocuparen la vora dreta del Rin i feren recular barbres cap amunt.

Així, doncs, en els temps antics, l'Alsacia fou una terra celta. Els orogens de l'Alsacia no son germànics, sinó celtas. La seva ocupació de aquella regió pels germans no va realitzar-se fins al moment de la gran invasió que esfondrà l'Imperi de Roma.

Tan evident, tant clar es aixó, que M. Jullian, al començament de la seva conferencia, hagué de dir que cal als historiadors alemanys tota la llur habitual mancança d'escripols per gosar a parlar dels orogens germànics de l'Alsacia. No és aquest, certament, l'únic cas en que els homes de ciencia i més especialment els historiadors teutons han volgut estrafer

la veritat, per a servir les mires de dominació del seu poble.

Les dades que s'han aportat fins avui a la controvèrsia, permeten afirmar que l'Alsàcia fou originàriament, un país celta. Si el títol del primer ocupant fos vàlid, els francesos podrien reivindicar per aquest sol fet la vora esquerra del Rin i fins una part de la vora dreta.

A. ROVIRA I VIRGILI.

A «un vell alsacià».—Cordialment li agraeixo els periòdics i retalls que m'envia, alguns dels quals amb són utilíssims per als meus estudis sobre el problema de les nacionalitats. Quant a la qüestió d'Alsàcia, ja veurà com en el curs d'aquests articles arribo a les mateixes conclusions que'ls autors dels articles de la *Gazette de Lausanne*.

Nota.—En l'article de la darrera setmana, va passar-hi una errada que convé rectificar. Allí on deia: «Per la raça i per la llengua, els ideals se diferencien dels francesos», hauria de dir: «Per la raça i per la llengua, els alsacians se diferencien dels francesos».

Per la llengua catalana

Com ja ho anunciarem en nostre número anterior, el dissabte de l'altra setmana a la nit va celebrar-se al Centre Autonomista de Dependens del Comerç i de la Indústria, de Barcelona, l'anunciada assemblea per éll convocada per a tractar de fer un acte de homenatge a la nostra llengua catalana.

La sala estava plena de delegats i representants, havent-hi a més en els departaments veïns nombrós públic que escoltava les deliberacions.

Presidí el que es president del Centre don Josep Puig i Esteve, acompanyat dels senyors doctor Martí i Julià, don Pere Corominas, don Lluís Puig de la Bellacasa i altres individus pertanyents a la Junta Directiva de la casa.

Obrí l'acte el senyor Puig i Esteve, i successivament parlaren els senyors Pere Corominas, Casas Carbó, Martí Julià, Puig de la Bellacasa, Maspons i Anglès, Ramon Durán i Bofill i Matas, aprovant-se al finalitzar els parlaments, tots ells entusiastes i d'un alt patriotisme, les conclusions següents:

PRIMERA. Creació d'una comissió encarregada de la defensa i nacionalització de la llengua catalana.

SEGONA. Interessar dels parlamentaris catalans que pels mitjans que el seu patriotisme els aconselli, procurin aconseguir a la major brevetat possible:

1.er Que en les escoles públiques de Catalunya sigui obligatori ensenyar als deixebles en l'idioma català.

2.^{on} Que en les Universitats, Instituts i Escoles Normals de terra catalana s'estableixin càtedres també obligatòries, de Llengua i Literatura catalanes.

3.^{or} Que per a exercir qualsevol càrrec públic a Catalunya, sigui també obligat conèixer perfectament la llengua catalana parlada i escrita; i

4.^{art} Que sigui respectat i reconegut oficialment el dret dels catalans a usar son idioma propi en tots els actes de llur vida pública i privada.

TERCERA. L'Assamblea té d'acordar la seva adhesió a l'obra de la Diputació d'usar el nostre idioma, solidaritzant-se amb la seva conducta i expressar el seu desig de que totes les corporacions públiques catalanes i especialment l'Ajuntament de Barcelona secundin i segueixin l'exemple.

Tarragona i sa província" El "Centre de naturals de de Barcelona

Com ja ho diguerem en el passat número, aquesta Associació, cumplin un dels preceptes dels seus estatuts, ha organitzat una exposició de productes de la nostra terra la qual va inaugurar-se el passat dia 8 del corrent, al seu local social, carrer del Duc de la Victòria, 12, primer.

Una grossa concurrència omplenà per complert el saló-teatre. Presidí don Josep Mir i Miró, que portava la representació de l'arcalde de nostra ciutat En Prat.

El president del Centre, don Joaquim Bordons, va dir que havien fet aquella exposició modesta avui, però que pot ésser el primer graó d'una gran obra; que l'intenció llur era de poder arribar a fer allí com una mena de llotja de contractació dels productes naturals i industrials dels pobles d'aquesta província. Es felicità de la presència de tant distingides representacions.

En representació de l'arcalde de Barcelona hi havia el regidor senyor Rocha, que va pronunciar algunes paraules de salutació i d'encoratjament

El diputat provincial per Falset-Gandesa, senyor Isern, fou, entre tots els que parlaren, el que millor va interpretar l'esperit d'aquell acte i per això, per a completar l'idea de l'exposició, va parlar la llengua natural dels «naturals» de les comarques els productes de les quals s'exposaven, i de la ciutat on eren exposats. En nom de la Diputació provincial de Tarragona pronuncià afectuoses paraules de adhesió a aquell acte, endreçant una felicitació als seus organitzadors, desitjant-los el major èxit.

El patrici tarragoní don Mariano Puig i Valls, va dir també algunes paraules lloant Tarragona i celebrant l'organització d'aquell acte.

El senyor Mir es mostrà orgullós de la representació que portava, alabà la obra realitzada pel Centre i declarà inaugurada

L'EXPOSICIÓ

Ocupa totes les sales del Centre i està instal·lada amb tota cura. Els productes que ho necessiten estan exposats en vitrines i en armaris.

Hi han de:

Tarragona: licors, vins, productes químics, geres de punt, zacolata, botes per a vi, betums i alguns quadros a l'oli den Ferrán, pintor tarragoní.

Valls: aiguardent, sola per a calçat, sabates, espadnyes, pastes per a sopa, minerals i fusteria.

Reus: rajoles, teules i altres productes barniçats per a la construcció d'edificis, vins, vermut i productes farmacèutics.

Esplugua: vins.

Alcover: avellanas i ametlles.

La Selva: plats, cassoles, tupins i olles de terrissa, avellanas i vins.

Porrera: ametlles, nous, vins i aigua ferruginosa.

La Riba: paper i minerals.

Bellmunt: vins.

Falset: vins i mineral de barita.

Alforja: avellanas i mineral de barita.

Tortosa: arròs dels deltes de l'Ebre. Totes les publicacions de l'Observatori de l'Ebre. Alguns quadros a l'oli i una imitació a tapiç den Cid, pintor tortosí.

Hi ha també unes molt boniques col·leccions de vistes fotogràfiques de nostra ciutat i demés pobles d'aquesta comarca.

Els representants i la Junta visitares totes les instal·lacions i després es va servir una copa de xampany i dolços a tots els invitats.

Mercat que, per son aspecte sanitos i espléndit, se fan força recomanables.

També nostres industrials posen en els paranyes de sos aparadors, cada dia amb millor gust, tota mena de golosines, licors i Xampanyes que son el torment dels vianants.

Are sols manca salut i pessetes per a poguer-ho disfrutar.

La acreditada casa comercial Luthi, Zingg & Marcet, que des de varis anys estava establerta a Vilafranca del Penadés, amb sucursal en aquesta ciutat, s'ha traslladat aquí, i la sucursal l'han instal·lat a la susdita població vinícola, i amb aquest motiu tornen a viure a Tarragona les distingides famílies Marcet-Hüber.

Després de renyidíssims exàmens celebrats a Barcelona, ha obtingut el títol de professora de corle «Sistema Martí» la estudiosa i simpàtica senyoreta Na Concepció Teixell.

Al somar nostre coral enhorabona a les moltes que amb tal motiu haurà rebut, li desitjem a la vegada puga progressar força en la seva professió.

A l'exposició de pintures que'ls nostres bons amics els notables artistes tarragonins En Francesc Carbó i En Josep Vazquez devien inaugurar ahir, dissabte, al Saló Parés de Barcelona, hi varen assistir en representació del nostre Ajuntament els regidors senyors Ventosa i Salvadó.

Novament expressem el nostre desig, ben fonamentat, de que tant en *Quiquet* com en Vazquez, obtinguin un èxit ben falaguer.

Per a la conferència que'l prop-venent dimars donarà en el nostre casal el jove diputat a Corts republicà per Tortosa i molt estimat amic nostre En Marcell Domingo, hi ha la consegüent espectació entre'ls elements avançats tarragonins, ja que en Marcell se proposa dir moltes i variades coses de l'actualitat política, que, tractades per ell, se faràn interessants.

En altre part d'aquet editorial anunciem l'hora i el tema que tractarà el conferenciant.

Aquesta setmana ha deixat el mon dels vius el que'n vida fou el degà dels mestres tarragonins, En Josep Andreu i Folch. A la seva família li enviem el nostre mes sentit pesam.

S'ha dissolt la raó social «Antonio Escrivu y C.^a», fent-se càrrec de l'actiu i passiu, per a continuar els negocis a que's dedicava aquella casa, el soci N'Antonio Escrivu.

L'Arquebisbe Dr. Lopez Pelaez ha tingut l'atenció de fer-nos enviu de un exemplar contenint els seus treballs sobre'l darrer Congrés Litúrgic. Agraits.

Convindria que'l senyor Alcalde donés les ordres oportunes per a que fos un fet l'arreglo dels carrers del Port, que, a dir la veritat, se troben en un estat ben llastimós.

Dies endarrera va morir el que fou acreditat industrial i bon amic nostre, En Baldomer Ruiz i Martí.

Als seus afigits fills i demés família els hi expressem el nostre condol ben sentit.

El darrer quadern de la *Lectura Popular*, biblioteca d'autors catalans, conté varis treballs den Bonaventura Sabater, acoplats baix l'epígraf de «Bagurenques».

Imprempta de Llorens i Cabré. — Fortuny, 4

Unió Nacionalista Republicana

Dimars a la nit, a les deu en punt,

Conferència pública

a càrrec den

Marcelí Domingo

versant sobre'l tema

IMPRESIONS DE LA DARRERA : :
: : CAMPANYA PARLAMENTARIA

NOVES

Comencen a animar nostres carrers despertant l'alegria dels menuts i la satisfacció de llurs pares, els alegres remats de galls dindis que aquest any sembla seràn amb abundancia, per lo que promet estar molt animada la clàssica fira d'aviram de totes menes que, per costum tradicional, se celebra el dia de Sant Tomàs.

Aquests ultims dies hem tingut ocasió d'admirar-ne un nombrós remat enfront la nova Plaça

Panificació

FORNS DE SANT ANTONI

Diariament, pa de primera

A domicili i al comptat

Rebolledo, 20, bis : : PORT

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria general
 de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADÁ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i anàlisis micro químic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÁ

*Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melge
 de les Cases de Socors de Barcelona*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

Podém demostrar
que casa nostra
es la mes barata en tot

GILABERT GERMANS : Unió, 20

Galeria Fotográfica d'Art

PERE PALLEJÁ — Unió, 18

PERE LLORET

CORREDOR REIAL DE COMERÇ

Apodaca, 9

Farmacia Central

Laboratori Químic Bactereològic

Marti Cœll

Rambla Sant Carles, 41 : : :
 : : : : i Sant Fructuós, 5

JOAN ESBERT

FARMACÉUTIC

UNIÓ, 22

PERE SIMÓ ROMEU

ESPECIALISTA EN ENFERMETATS DE LA BOCA I DENTS

Curació de la cariç dentaria i abturacions en plata, platino, marfil : Orificacions : Treball d'escola americana : Ponts, corones, pivots, dent espiga : Dents i dentadures de totes classes i preus : Cirurgia i tractament pràctic-modern per la curació de les enfermetats de la boca i extraccions.

CONSULTA tots els dies, de 9 del mati a les 4 de la tarda, menys els diumenges.

RAMBLA SANT JOAN, 53, PRAL.
 TARRAGONA

"ANUARIO COMERCIAL"

EDICIÓ DE 1916

INFORMACIÓ COMPLERTA DE TOT ESPANYA I POSSESIONS

DOS VOLUMINOSOS LLIBRES

Solidament enquadernats

Demanat avans del 1.er de Gener. Pessetes 15'00
 Demanat després. " 20'00

ANUNCIS A PREUS BARATÍSSIMS

AGENT A TARRAGONA: PERE OLIVELLA

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raims sense alcohol

The Grape Juice Co. L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les
 malalties i convalencia

Se ven per tot arreu

IMPREMPTA

Llorens

i Cabré

Fortuny, 4

TARRAGONA

Companyia de segurs sobre la vida

La New-York, de New-York

Companyia de segurs contra incendis

L'UNION, de Paris

Companyia de segurs contra accidents

L'Assicuratrice Italiana, de Milán

Companyis de Segurs marítims i terrestres

Centro Catalán de Aseguradores, de Barcelo a

LA LIGURIA, de Milán

SUBDIRECTOR A TARRAGONA:

Maciá Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanies : Plumes Stilogràfiques : Pesa-carries : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i àlbums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MAGATZEM DE FERRETERIA

FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes - Objectes per a regalos

Articles per a magatzems de vins i olis

Maciá Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9